

SZARVAS ÉS VIDEKE

TÁRSADALMI ES SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Beliczey utca 11. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények káldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADATNAK.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 ft. Félévre . . . 2 ft.
Negyedévre . . . 1 ft. Egyes szám . 8 kr.
MEGJELEN HETENKINT EGYSZER VASÁRNAP.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház,) hová az előfizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDÍJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJOÁR.

Közvacsora.

(*) A képviselő választás izgalmas napjai végre valahára elmúltak. A pártok nagyobb része elfeledte a viszályokat s baráti jobbot nyújtott annak, ki a választások alatt legnagyobb ellensége volt. Újra a rendes kerékvágásba jutottunk városunk felvette a régi esendős képét, a falakat megtisztították azoktól a sok mindenféle feliratoktól s teljes lett a nyugalom.

A választás után mint már multkorai számunkban megírtuk a szabadelvű párt vezérferfiak elhatározták, hogy november hó 21-én gróf Csáky Albin városunk országgyűlési képviselőjének tiszteletére közvacsorát rendeznek.

Gróf Csáky Albin már esütörtökön este városunkba érkezett, hogy a tiszteletére rendezendő közvacsorán részt vegyen.

A közvacsorán mintegy 800 választó polgár vett részt.

Pontban 7 órakor érkezett meg gróf Csáky Albin az „Árpád“ vendéglőbe. Egyszerű eljenzéssel fogadták a jelen voltak.

Az első pohárköszöntőt gróf Bolza Géza a város nevében mondotta.

Sajnálattal fejezte ki hogy ily rövid ideig időzik a szeretett képviselő városunkban, de el kell mennie a képviselőházba kötelességét teljesíteni. Gróf Csáky Albinra üríti poharát.

Ezután Dancs Béla városi főjegyző szólt a választó polgárokhoz, buzdította továbbra is a polgárokat, hogy azt a zászlót, melyet oly diadalmasan bontottak ki továbbra is büszkén lobogtassák.

Beszédét gróf Csáky életével fejezte be. Azután Szirmai L. Árpád állott fel, felemlítette a lefolyt választás sikereit, megemlékezett arról az iszonyú többségről melyel gróf Csákyt Szarvas város közönsége országgyűlési képviselőjévé választotta meg, beszédét azon óhajával fejezte be, hogy 5 év múlva az új választáson, csak a terminusát hosszabbítsuk meg a nemes grófnak. Gerő budapesti hírlapíró az ellenzékre emeli poharát. Fejtöge az ellenzék és szabadelvű párt működését, megemlíti az ellenzéknek rágalmaikat, de viszont felemlíti a függetlenség működését is, melyet oly szépen mérlegelt, hogy az mélyen alá esett a szabadelvű párt működésének. Élteti a szarvasi választó polgárokat s gróf Csáky Albin városunk képviselőjét s ő nagyméltóságának, kedves-nejét. Végül óhaját fejezi ki, hogy öt év múlva a szabadelvű párt egyhangulag válassza meg jelenlegi képviselőjét. Krémárik Endre az alföld elhanyagoltságáról szól, szomorúan fejtegeti a hátramaradottságot, s azon reményét fejezi ki, hogy a jelenlegi képviselő oda fog törekedni, hogy ezen állapoton, mielőbb segíteni fog. Salacz Oszkár felemlíti a választás alatt történt dolgokat s büszkén mondja, hogy a szarvasi választók mily lelkesedéssel választották meg Csákyt s többek közt felemlíti, hogy már itt is volt az ideje hogy a szabadelvű párt győzelmet arasson, mert a demagogia veszélyes feje fenyegetőleg integetett felénk. Továbbá kéri a választókat, hogy támogatásuk abban, hogy a tervbe vett szabadelvű kör, mielőbb megalakulhasson, mert itt az

ideje, hogy egy egylet álljon rendelkezésünkre, melyben megbeszélhetjük a városi és megyei dolgokat s ezzel szolgálatot teszünk városunknak, megyénknek és az egész országnak. Most pedig kívánom, hogy minél többen csatlakozzanak ezen indítványomhoz s akkor biztosak lehetünk, hogy a szabadelvű kör ezután fényes jövőnek néz elébe. Ezután Pleszkó István mondott igen lelkes beszédet. Szépen indokolta Csáky n a k fényes győzelmét. Éltette gróf Csáky Albint kedves nejét s az összes választó polgárokat.

A közvacsora a legvidámabb hangulatban folyt. Vége-hossza nem volt a pohárköszöntőknek s minden alkalommal lelkes eljenzéssel élték a nemes gróft.

Bizonyára emlékében fog maradni minden egyes választó polgárnak ez a kellemes est, melyet gróf Csáky Albin városunk képviselője körében töltöttek.

Míg a vendéglő termeiben folyt a vacsora addig a fiatalság fent a gyönyörűen díszített nagyteremben járta a tánczot. A szép tágas terem teljesen megtelt a mulatni vágyó szép hölgyekkel s ifjakkal s mulatott is ott mindenki akinek csak kedve volt. Az első négyest 90 pár tánczolta. A hölgyek közül a többek közt jelen voltak: Ő és valamennyien; feljegyeztük volna nevüket, de anynyian voltak, hogy ez teljes lehetetlenség volt. Elég ha azt mondjuk, hogy Szarvas város összes szép leányai ott voltak.

A kedélyes mulatság a késő reggeli órákig tartott. S mindenki azzal a kedves tudattal tért

SZARVAS ÉS VIDEKE TÁRSZÁJA.

Utolsó riport.

— Aztán csak a szenzációst, mindig csak azt, a mi izgat, édes Barna ur! Egy új sikkasztás, rémes rablógyilkosság! Ez az, a mi a publikumak izlik. A fő dolog: a újságot lefőzni. Az egyes számok elárúsítása emelkedik. Hír, díszőség, vagyon . . . ömlik egymá-után.

Folytonosan ezek a szavak csengének a fülébe. Utottan vette a kezébe az ép most érkezett hírlapokat, hogy kiböngéssze belőlük az érdekesebb híreket. Anyira nem érdekelték ezek a megszokott, mindennapi dolgok, mint az a csend, a melyet csak néha tört meg az öreg Brozorának egy-egy bemondása:

— Kivart az béla, négy kilenczessel!

Mondom fáult vala körülötte az egész világ, akár maga. Mióta idekeült ebbe a nagy vidéki városba s morzsolja a napi krónikát, maga is olyan lett mint a gép.

De imhó egyszerre napsugár száll a szerkesztőség homályos szobájába, és köd, rózsaszínű köd uszkál előtte a levegőben. Majd meg vak homály keletkezik vala utána, gyönyörűség vak homály.

Egy nevet pillantott meg. Egy régi nevet, a mely nek emléke rózsaszínűvé tette a világot.

— Nem lehet az! Nem igaz az, a mit az újság mond! Csak egy bolondos hír az egész hogy kétségbe ejtse, az örvénybe taszítsa az ő kialudni készülő lelkét.

Megnézi az egyikben, meg a másikban. Mindenütt az a kövér Májér vezetű oltárhoz a város egyik díszes virágát, bájos Terényi Blankát.

Egyszerre forróbb lett vala szívében a vér és bolondos gondolatok ébredtek agyában. Tehát Blanka és Májér Szvatezár! Hahaha! Kacagni volna kedve ha ezek a mérges betűk nem lojtának ugy a mellét.

De fojtják, nagyon fojtják. Kicsik a lap kezéből s nem is veszi észre, hogy csak a homályos, buta levegőbe bámul. Hogy csak álom a napsugáros reggel, a mosolygó leány arc, a közzelmei vágyó szív. Mind, mind csak álom.

— Ajb! micsoda gyönyörűség reggel is vala az Kábult volt még feje csak az éjszakai utazástól, de a lelke nem hagyá nyugodni. Utolsó éve a tanulásnak hogy utána az édes szabadság jöjjön.

Messziről megismeré a néniéket, a kik korábban feljöttek. Csak azal nem tudott még tisztába jo ni, kik lehetnek azok, a kik vele vannak. A családját is megismerte már. De azok nem veszik vala észre. Köszönti őket.

— Jó reggelt, Vilma!

— Nini, Dezső! Itt vagy, megjöttél?

A másik lány, jól halotta, mikor odarugta Vil-

mának, tele van bánulattal, hogy mért nem álmos valaki mikor egész éjjel utazik. Csak aztán kacagott fel édesen, tiszta, csengő hangon.

— Pompás dolog! Lovagunk is vagyunk immár!

S mikor bemutatta neki a néni a fiut, a leány hamvas arczára büszke pirosság üle s ugy mondja! utána pajkosan:

— Nem holmi kis polgári. Felsőbb leány!

Hogy olyan nagy baj is az, mikor egy napsugár egyszerre 2 arczot von körül glóriával. Pedig mikor a komor hotel homályos lépcsőin mentek vala, egy bolondos napsugár csak oda libbent a fiu, meg a leány arczára s valamelyes pajkos istenke is röpködött felettük.

Hátuk megett meg okos mamák szöttek arany színű terveket, kékes levegőben édes abrandoakat. A hotel szobájából pedig ép oda lehetett látni a unitáriusok ódon templomára, a melynek falára ékes betűkkel írták vala a régie . . .

— Via in aeternum . . .

A fiu olvastá. S a leány, az idegen, véletlenül udahajolt vállára, szemének tüze összeolvadt a fiuéval s csendesén suttozta:

— In aeternum, in aeternum!

— * * *
Azután is velünk maradt a fiu. Holott a néni és Vilma már régen elutaztak, holott nem vala neki a leány senki és semmi. De lassan hozzájuk nőtt a

haza, hogy ezt a mulatságot gróf Csáky Albin városunk képviselőjének köszönhet.

A nemes gróf vasárnap utazott el városunkból Budapestre, hogy a legközelebbi országgyűlésen részt vegyen.

A nemzetközi gabonaüzletről.

A terméskilátások Ausztráliában és Indiában, hol az aratás januárban és februárban kezdődik, rendkívül rosszak, így Oudk provincia legnagyobb részében, az északi provinciák nyolcz kerületében és felső Birma két kerületében a nem öntözött vetések silányak lesznek. A vetések állása Bombay egy részében aggasztó, mivel esőre nincs kilátás. Angliában, hol a bevetett terület lényegesen fogyott, még nagyrészt hátra vannak az elvetéssel, mert az előző hetek sok esőzései igen hátráltatták a munkálatokat, és e szerint az Egyesült-Királyságokban a jövő évadban kétségkívül nagyobb szükséglet fog mutatkozni annnyival inkább, mivel Indiából egészen el fog esni az eddig nagy arányú buza hozatal. Az idei aratásból Angliában még mindig tekintélyes mennyiségek vannak a termelők birtokában és azokat 5 és fél millióra becsülik a tavalyi 3,4 millió quarterrel szemben, holott már az idén aratás óta 1,034,000 quarter buzáat hoztak a piacra a tavalyi 512,000 quarterrel szemben és így csaknem kétannyival javult Anglia idei ellátási képessége.

A nemzetközi gabonapiacokon a gabonaárak alakulása ismét a kedvező mederbe tért vissza, bár az emelkedés lassabb tempóban megy végbe mint néhány héttel azelőtt. A keletindiai termésvizonyok és az amerikai elnökválasztás mozgásában tartják az egész világ gazdasági életét és tény, hogy a tengerentúli terméseredmények és a valuta alakulása első rendű tényezője mind az öt világrész gazdasági lendületének. Most szemmel láthatólag mutatkozik az a tény, hogy olcsó ezüst árak mellett is emelkedhetnek a gabonaárak, szintugy mint 1892-ben, mikor még Amerikában alacsonyabban volt az ezüst ára, mint most, magasabb sőt a mostani árnál jóval nagyobb árakat fizettek a gabonáért. Hasztalan volna minden erőlködés ha túltermelés csakugyan léteznék, vagy ha a mult esztendőkből olyan nevezetes gabonakészletek maradtak volna, akkor a termés mostani csökkenése nem fokozhatná az áremelkedést ily rég nem látott mérvben. Az európai piacokról egyébiránt csendesebb irányzatról érkeznek hírek és az amerikai piacok a tulajdonképeni vezetői az egész áremelkedésnek. Keletindia aratásának teljes fiaszkója már bevezett tény, minthogy a mult héten sem következett be a várva várt eső; Argentindiából azonban, hol egy idő óta szintén rosszul állottak a

terméskilátások, ma már valamivel kedvezőbb hírek érkeznek. A fogyasztás egyébként Indiában is jórészt ellátta magát és újabb vásárlásokkal már már nem keresi fel az amerikai és Angol piacokat, minthogy Kalifornia nagymérvű szállításai is sokat segítettek. Az elszállítási statisztika már kedvezőbb adatokat tüntetett fel. Az Egyesült államok két tengerpartján 312.000 quarter buza és 160,000 zsák liszt ment ki az előző heti 329,000 illetve 175,000 quarterrel szemben. A készletek ellenben 4,000,000 buschellel növekedtek és Bradstreet szerint 75,300,000 buschellel rugnak, minthogy az amerikai gazdák bőséges hozatalai folyton tartanak. A nyugati nyolcz főpiaczon magában a mult héten 902,500 quarter buza érkezett, a tavalyi 1,030,000 és 1894 ki 650,230 quarterrel szemben. A dunai államok kivitele 340.000 quartert ért el az előző heti 375,000 és 1894-ki 250,000 quarterrel szemben. Minthogy Oroszország mérsékelte árait, ugy onnan is emelkedett a kivitel és annak határain 376,000 quarter buza és 156,500 quarter rozs, ment ki a mult héten.

Az Európában várható buza és lisztmennyiségek tehát 3,759,000 quarterrel 3,776,000 quarterre emelkedtek, mivel egyidejűleg az európai tengerpartokon is igen nagy volt az áthozatal. Az Angol piacok szintén lényeges hozatalokat tüntettek fel. A bel- és külföldi hozatalokból 728,000 quarter állott rendelkezésre, holott a heti szükséglet mintegy 180,000 quarterrel kevesebbre tehető. Ha számításba vesszük, hogy a kikötőkben lévő készletek szintén annyival szaporodtak, ugy a jelenlegi készleteket 1,520,000 quarterre tehetjük a tavalyi 3,150,000 quarterrel szemben. Ez a különbség azonban az Angli felé uszó mennyiségekkel és a farmerek birtokában lévő készletekkel bőven van fedezve. Nálunk sajnos hiányoznak statisztikai adatok a készletekről, amny azonban bizonyos, hogy az idén Budapesten a közraktárookban háromszor annyi búzáat és kétszer annyi tengerit raktároztak be, mint a tavalyi évadban.

A világ idei aratásáról pozitív adatok felsejnek előttünk. Ezek szerint Francia és Németországban mennyiségileg jobban ütött ki az idei aratás mint a tavalyi, ámbár a minőség lényegesen rosszabb, Anglia aratását az esőzés megkímélte, s ezért mintegy 2 millió quarterrel nagyobb a tavalyinál. Olaszországban szintén jó aratás volt, míg Spanyolországban és Portugáliában igen rossz a termés. Ebből látható, hogy a gabona-importáló államok termése aránylag jó míg az exportállamok termése az idén jóval esőkent. Ezek közül Oroszország termése, megbízható tudósítások szerint 30%-kal csekélyebb, továbbá a dunai országok, köztük első sorban Románia, szintén gyengébb eredménssel számolt az idén. A mi termésünk a hivatalos becslés szerint 1¹/₄ millióval mögötte maradt a tavalyinak, holott

közvetlen az aratás előtt még a legszebb reményekkel voltunk telve. Európa aratása összegezve, 381 millió métermázsára tehető, mely mintegy 30 millióval kisebb a tavalyinál, és ez tulajdonképen részben Oroszország hiányosságának tudható be. Az Európán kívüli világrészekben, — melyek közül első sorban az Amerikai Egyesült-Államok visznek az importáló államok ellátásában lényeges szerepet, — szintén gyengébb az idei terméseredmény, így Amerika termését 450 millió buschellel becsülik, a tavalyi 500 millióval szemben, a mi kerek 50 milliónyi hiányt jelent tesz ki.

Canadában 1¹/₃ millióval gyengébb a termés, mint tavaly volt. Ezen felül folyton rossz hírek érkeznek India külsőben lévő aratása felől; itt a nagy szárazság miatt minden kiveszett és több vidéken az éhínség kitörésétől lehet tartani. Argentiniában, hol a buza vetése most kalászosodik, valamivel kedvezőbb hírek érkeznek, ámbár az utóbbi időben ismét sáskapusztításokról érkeztek hírek. Addig tehát, míg a termés behordva nincs el lehetünk készülve, hogy innen is meglepetések érkeznek, minthogy nem rég itt is csaknem oly hangosak voltak a panaszok, mint a többi tropikus államokban, de amny már is bizonyos, hogy ezek a világpiacon nézve az idén megszüntek exportállamokká lenni.

Mindent összevéve a vetések állása, eltekintve egyes férégekáraktól, általában kielégítő, sőt helyenkint nagyon szép; csupán a repceére ballatszanak nagyobb panaszok. A jövő termés előfeltételeit külföldön erősen kifogásolják, így Franciaországban a sok eső és áradás következtében a buzaföldek megmunkálása nagyon hátra maradt, Oroszországban ellenben a szárazság akadályozza az őszi gabona elvetését.

Mit várunk az új parlamenttől?

(*) Szálljunk le a magas politika vesszőparipájáról, uraim!

A politikus Magyarország már megnyilatkozott a választásokban s megteremtette az adott helyzetet, amennyiben megalakította az új parlament képét. Hogy ez a kép nem az igazi kép, hogy a fotografus masinája hazudott, hogy az érzékeny lemeze rákényszerítették a parlamenti kép torzalakzatát, — azt önök elmondhatják el is mondták már, — de nekünk a magyar polgárság összességének nem áll módunkban, hogy az önök eszmemenetét kövessük, mert esszünk ágában sincs, a társadalmi fejlődés békés menetét forradalmakkal megszakítani.

Hiába akarnak önök forradalmakat diktálni, nem kell az nekünk; hiába akarnak önök egy új botrányorozathoz beléfolni az új képviselőházban, — mi figyelmezteljük önöket, hogy az a botrányciklus, mely a mult országgyűlés idejének felét rabolta el, — nem kell se nekünk, nem se testünknek, nem kell a nemzetnek, nem

lelke s gyönyörűség volt neki látni az arcát, hallani s hangját, mikor a leány beszélt.

Tudja Dezső, nem szabad ám együtt járnia velünk. A komoly kisasszonyoknak szemét szurt már, De én kifogtam rajtuk. Azt mondtam, hogy rokonom, unokatestvérem. Ugy-e nem haragszik érte?

— Nem, nem, édes Blanka.

A mama is azt mondá mindenütt hogy rokon, a lánnyal meg csak a nevükön szólították egymást. Es lassanként egyok lettek a gondolatok mindhármunk lelkében.

— Blanka még fiatal, várhat egy ideig — mondá a mama. Aztán maga is az Dezső. Nem ismerik egymást még jóformán. Hogy nagyon szereti, azt mondja? Tudom, hiszen én az első percztől kezdve olvasok lelkében. Blanka is szereti. De azért maga el fog tőlünk válni, ismerje meg kis-sé az életet. Mutassa meg a tehetségét. Mi várni fogjuk Én és Blanka. S boldogság legyen az, mikor újra vissza jöhet kézenk, hogy mindig itt maradjon. Ugy-e jó lesz így, ugy-e pompás?

— Az az! Mint ember jövök vissza.

... Brozorák dühösen csapta oda kártyáját az asztalhoz. Nem játszom tovább. Négy forintot hozok!

... Felébredt. Másfél év múlva ide jutott há. Hogy a miért eddig küzdött, egyszerre semmié legyen. Es vele együtt ő maga is.

— No, no, kis fiam! Mi bajod? Minek az a pietyergés tán megszidott a mama?

Maga sem vevő észre, hogy egy kövér csepp ki futot szeméből. Hanem Brozorák, az öreg meglátta, és megtudá az okot is egyszerre.

— Nono, kis fiam. Hát érdemes egy leányért sirni? Bolondság az egész élet, csak gondolkodni kell. Mintha nem is történt volna. Gombház.

— Biz isten, igazad van öreg! Nem tagadom, hogy majd elpityeredtem, de nagyon a lelkemhez nőtt az a leány. Különbözn már vége. Egy kis kód vala nyári reggelen. De hamar elszlott.

— Látod ez a helyes beszéd.

— Dolgozni kezdett. Lázás gondolatok futkostak agyán keresztül. Csak azért is dolgozni fog. Megmutatja, hogy a Májor csengő aranyánál többet ér egy igazi ember. Csak a dicsőségért, hírnévért fog küzdeni. Hadd lássa a leány, hogy mit dobott el benne.

Ejé, ejé, hogy olyan nehezen is megy ez a munka! Csak nem akar kimenni a fejéből az a két név, Májor meg Blanka. Biz isten meg kell az embernek boldogni. attól a sötétstől, mely hirtelenében agyára üt.

— Májor és Blanka! Szenzáció a publikumnak. Láz és láz mindenfelé! Hát érdemes ezért élni? Hogy elgyötörje magát a nagy semmisség miatt, holott üres körülötte az egész világ. Csakugyan gombház az élet.

Lám, holmi regényes szentimentalizmus vett erőt rajta egy pár mosolygó szem és hamvas ajkának miatta. A szívébe meg egyszerre egy befészkelte magát egy némelyes gondolat. Adhat a publikumnak egy

kis szenzációt, Egy rövidke perc alatt még az öreg Brozorák bucsuztatóját is hallotta:

— Micsoda zseni, micsoda zseni! De hát ki oldhatja meg a lélek titkait?

Itt hordja zsebében a halált, Isten tudja egy idő óta retteget az éjszaka sötétjétől.

Hirtelen újra irni kezdett. Megirta a saját történetét. Ugy, a mint igaz vala. Egy leány ölt meg. Hanem azért áldja meg az Isten. Csak a szeretetet ölte ki belőlem. A nélkül pedig nincs élet.

Ugy! az öreg is ír. Nem ügyel ide és gondolatai szerte járnak. Most egy kis nyomás a ravaszra és elvégeztetett minden!

Az öreg Brozorák ugy siratá, akár egy bolondos gyermek. Sirva vette ölébe a haldokló sápadt fejét.

— Fiam kis fiaszám, hát ilyen rossz gyermek vagy? Így megkeseríteni engem, aki olyan nagyon szeretlek?

Az meg csak hörgött rája egyet. De arcára még egy mosolygás is odatle, a mitől az utójára piros lett. A kezét meg lassan felemelé s oda mutatott az asztalra, hol is gyűrött kutnyanyelvek heverének.

Gombház, öreg cimborám! Ne sirj!... Szenzáció a publikumnak... A riport... az utolsó... Korigáld ki a... sajtólibákat!... (*)

Mulató Budapest. Egészen a világvárosok csapásán halad a magyar rézidenczia, a kedves Budapest. Hozzáértők számítása szerint ma már 30,000-re rug azoknak a száma a kik minden este megfordulnak valamely szórakozó helyen, s ezek számára most külön esti lapot fog szerkeszteni Virág Béla hírlapi-író társunk a ki alapította és szervezte volt Budapesti egy másik speciális lapot a Telefon Hírmondót. Virágzásra emelve azt most „Budapesti Ujság Estilap” czímen politikai esti lapot ad ki, mely a politika és Budapest érdekén kívül a színházak, arzenumok, chautanok életét akarja felölelni és francia minta szerint tárgyalni azt.

— **A Fővárosi Lapok új nyomdája.** Budapesti tudósítónk írja, hogy a Fővárosi Lapok, Porzolt Kálmán napilapja e héten nagy és örvendetes változáson ment át; annyira megerősödött immár, hogy atkülöztethetett — saját nyomdájába. Mi magunk tudjuk legjobban, hogy milyen jelentős haladás ez egy lapéletében, s a közönségnek mekkora pártolása szükséges ahhoz, hogy egy új-ág nagy áldozatokkal berendezhesse a saját nyomdáját. A lap külső képe is rögtön megváltozik: beüli szebb vágásnak, papírosa jobb, nyomása tisztább lesz: a közönségnek egygyel több oka lesz, hogy annál jobban ragaszkodjék kedves lapjához. Örülünk ennek a hírnek, hogy e lap megújításának, előrehaladásának ilyen fényes tanujelét adja, hogy a közönség is mindjobban kitünteti szeretetével s hogy azt a sovíniszta magyar politikát melyet a lap programjával kifüzdött s dicséretre méltó állhatatossággal hirdet, a nemzetnek mind nagyobb rétege ismeri el első rendű szükségnek. Porzolt Kálmán, a Fővárosi Lapok szerkesztője — mint értesülünk — a jövő hó elsejétől a maga tulajdonába veszi a lapot, hogy azonnal annál függetlenebb, szókimondóbb hirdetője legyen becsület, szabad gondolkodásu nemzeti politikájának. Nem mivelünk felesleges dolgot, ha újra hangsúlyozzuk, hogy a Fővárosi Lapok tárczarovatában a legjelesebb magyar szépírók neveivel találkozunk, s minden egyes rovatában az események hű és pontos krónikásai olyan előkelő, irodalmi hangon szólnak felénk, hogy igazán méltó arra a névre, a melyen mindenütt ismerik a magyar ur családok lapja. Jegyezzük még fel azok számára, a kik e lapot táan nem ismerik eléggé, hogy a Fővárosi Lapok előfizetése negyedévre 3 frt 50 kr., s hogy mutatványszámokat mindenkinek szívesen küld a kiadóhivatal (Budapest, IV., Ferencziak-tere 4. sz.

Zenemű ujdonságok. (Megjelentek Rózsavölgyi és társa cs. és kir. zeneműkereskedésében.) Gaal Ferencz harmadik rapszódijája és Kéry Gyula hat új dala, a legkedveltebbek. A „III. Rhapszodie” témái szebbnél szebb ncpdalok. „Nem hallottam soha ily bus harangszót,” „Lekaszáltán már a rétet,” „Fehér galamb, Édes anyám ha bejön”; a sok sikerrel dícsérvő szerző aránylag könnyen játszhatóan és hálás, brillians módon dolgozta fel. A fiatalon egyszerre nép zenéjé lett Kéry pedig az „Erdő mélyén kakuk madár bosan szól,” nótában olyan egyszerű és olyan szép nótát teremtett, a milyen az ő leghíresebb dala, a „Minek is van szerelem a világon;” de a füzet több darabjai: „Lehullott egy fényes csillag az égről,” „Itám parancsolt a főbíró keményen...” szintén nem tucatnóták. Nem magyar jellegű ujdonság Boscovitz „Mirliton c. breton dala (zongorára.) szintén a budapesti Rózsavölgyi és Társaság. Kristóf-ter 3. kiadványa.

— **A cselédtörvény reformja.** A mezőgazdasági cselédtörvény tervezetét, melyet a kormány javaslatára elvégett az országos magyar gazdasági egyesülethez küldött, az egyesület közgazdasági szakosztálya a legközelebbi hetekben tárgyalja. Eddig a megkérdézett vidéki gazdasági egyesületek közül hét küldötte beérkeztek a törvényjavaslat tervezetéről szóló írásos vélemény.

— **Mi okozta I. Napoleon halálát?** Ez év május 5-ikén volt 4 éve annak, hogy első Napoleon meghalt. Egy német orvosi folyóirat most kezd azzal a kérdéssel foglalkozni, hogy voltaképen miféle bajban halt meg I. Napoleon. A míg I. Napoleon a francia császári trónuson ült, addig az ő egészségi állapota valóságos államtitok volt, udvari orvosai sem hagyták hátra buletíneket és följegyzéseket, Mikor I. Napoleon Szent Ilona szigetére száműzték mindig panaszkodott, hogy az ottani éghajlat árt az egészségének és hogy azt ő ki nem bírja. Makása 2000 lábnyira volt a tenger fölött, a temperatura sola sem volt magasabb 25 és alacsonyabb 16 foknál. I. Napoleonnak teste telve volt csatákban kapott sebhelyekkel, de ő azokat mindig titkolta, mert nem akarta, hogy tudják a katonái, hogy I. Napoleon valaha sebet is kapott. Wolsloy angol marsall azt írta felőle, hogy már az 1812-iki orosz háború idejében valami titokzatos betegség vett rajta erőt, ami szellemi erejét is megbénította. Ha Napoleon egy haditervet áttekintett, valami csó-

dalatos restség vett rajta erőt, A waterlói csatában is lekönnyült egy asztalra és ott várta be, amíg a csafa véget ért, merőben bámulva maga elé. Még később is annyira rest volt, hogy alig tudták őt a lóra felültetni. Azt is beszélték felőle, hogy izgalmas pályafutása és rendetlen életmódja őt idegbeteggétette. Az a hírlelés, hogy Napoleon epilepsziában szenvedett volna, egészen légből kapott koholmány volt. De az kétségtelen, hogy idegfabban és vesegyulladásban szenvedett. Azonkívül voltak neki bőrbajai is, ezekről már Jozafin császárné is megemlékezett emlékirataiban. Ezt a betegséget Tenlenban szerezte, amikor egy ragályos betegségben meghalt tüzérnek a töltő botját használta. Mint tudva van I. Napoleon halálának közvetlen oka gyomorrák volt. Ezt a rákbetegséget Napoleon atyjától örökölte. Mikor holttestét fölbontolták, agyvelőjét és veséjét egyáltalában meg sem vizsgálták. Ezért vannak hiányos adatok Napoleon halálának okairól.

— **II. Katalin kegyencei.** Ma múlt század éve hogy II. Katalin orosz czárnőt, akinek a nevéhez ép annyi dicsőséget, mint botrányt fűz a történelem, lefektették sírjába. 1762-ben összeesküvés útján ragadta ki férje, Péter czár kezéből ez a hatalmas asszony a kormányzás gyepőit ép akkor, amikor férje kedvesével egyesülni készült és nejét eltaszítani akarta. Péter neje foglya lett és később egy szalvétával megfojtotta Orlov Alexis, fivére a szép Orlov Gregornak, ki II. Katalin elismert szeretője volt már akkor, amikor Péter czár még csak trónörökös volt. Nem tudni, hogy része volt-e ebben a gyilkosságban II. Katalinnak, de annyi bizonyos, hogy a gyilkost soha meg nem büntette.

Az országok és tartományok száma, melyekkel II. Katalin Oroszországot 34 éves uralma alatt gyarapította, legalább is annyi, mint amennyi szeretője volt, már pedig sok, nagyon sok kedvese volt éjszak Szemiramisznak. Nagyhercegnő korában addig, míg férje csak trónörökös volt, még csak tartózkodott egy kicsit, ebben az időben csak két kedvese volt: Szaltykov kamarás és Poniatovszky. De trónralpése után, amikor férjét megbuktatta, már Orlovval folytatott gyöngéd viszonyt, ki atyja volt ama Bobvinszki grófnak, akit Katalin egyideig az orosz trón örökösévé akarta megtenni.

Katalin életéről írott könyvében Castera elmondja, hogyan váltották föl egymást az orosz udvarnál Katalin kegyencei, époly rohamosan, mint a legújabb korban a francia miniszterelnökök. Mihelyest a czárnőnek valamelyik környezetében levő férfi megtetszett, azt azonnal kinevezte adjutánsának és kötelességévé tette, hogy mindig közelében tartózkodjék. Az „adjutáns” azonnal beköltözött Kis lakásába a telt palfőben, mely a czárné lakosztályával titkos lépcső által volt összekötve. Szolgálatbalepése első napján az adjutáns 100.000 rubel ajándékot kapott és minden hó elsején 12.000 rubelt talált asztalán. Castare részletesen föl sorolja a Katalin által kegyenceire elfecérelt összegeket Orlov Gregor és fivére körülbelől 17 millió rubelt kaptak, Wiszotsky, aki csak két hónapig élvezte a czárnő kegyét, 300.000 rubelt, Wasziltikow körülbelől másfél millió rubelt, Potemkin rengeteg kincseket gyűjtött, melyeket 50 millió rubelre becsülnek, Zavadovszky 1.380.000 rubelt kapott, Zoritz másfél millió, Korzakow 920.000 rubelt, Lanszkof több mint két millió, Jermolov 550.000 rubelt, Momonov 880.000 rubelt, Platón Zubov harmadfél milliót, Valerien Zubov 800.000 rubelt. Közel száz millió rubelt költött Katalin arra, hogy szíve vágyait kielégíthesse.

— **Olcsó könyvtár.** A Franklin-Társulat népszerű vállalatának, a Gyulai Pál szerkesztésében megjelenő Olcsó könyvtárnak új olcsóbb kiadásából ismét megjelent egy 20 számot levő sorozat, a hazai és külföldi irodalom jeles termékeiből. Ezek a következők: A magyar közoktatás és közművelődés némely főbb kérdéseiről közéletünk jelesének, Csengeri Antalnak képviselői beszédeiből, jelentéseiből, cikkeiből, mind oly fejtegetések (népoktatási törvény, középiskolai oktatás, az egyetemi reform, a tud. akadémia), melyek szabatosan boncolt eszméket foglalnak magokban a közoktatásunk politikai programjához becses adalékok. A négy számból álló kötet ára 40 kr. — A keresztanya, elbeszélés, Vantier Györgytől, francziából fordította Markusz Miklós; ára 30 kr. Kisfaludy Károly versei, a költő életrajzával Toldy Ferencztől, lyrail költeményeivel, dalaival s egyéb költeményeivel. Hetedik kiadás, Ára 40 kr. — A gyógyult seb, beszély, írta Bérczy Károly; 20 kr. — Gajus Valerius Catullus versei, irodalomtörténeti tanulmánnyal bevezette, jegyzetekkel ellátta és latinból fordította Csengeri János. A régi remekirókat kiegészítő rész, ára 20 kr. — A trónkereső, eredeti szomorudjáték 5. felvonásban, dráma-

irodalmunk egyik jeles műve, írta Szigligeti Ede; ára 30 kr. — Theophrasztusz jellemrajzai; a görög eredetűből fordította Hunfalvy János, ára 10 kr. — Emlékbeszéd br. Eötvös József fölött, irodalmi és politikai életünk egyik nevezetességének jellemzése, Gyulai Páltól, ki 1772-ben, a Kisfaludy-társaság nagygyűlésén olvasta föl; ára 10 kr. — Heloisa és Abéiárd, írta Lamartine Alfonz, francziából fordította Erhardt Viktor; ára 10. Az egész sorozat ára 2 frt.

CSARNOK.

Az öreg honvéd.

(Rajz.)

Alacsony, fehérre meszelt házikó a falu végén. Előtte kis virágos kert terül el, melyben egy pár ócska méhkas van.

A kis házban egy öreg honvéd lakik özvegy leányával, és unokájával. Egyedüli foglalkozása a kis kert és a méhek ápolása.

Együtt jártam iskolába unokájával, a ki nagy fejedaczára kevés szellemi tehetséget árukt el. Hamar megbarátkoztam a máskülönbén nagyon szelid fiúval és ez uton gyakran megfordulván házuknál, csakhamar ismeretséget kötöttem a nyájas öreg urral. Gyakran kért, hogy menjek el hozzájuk és legyen segítségére unokájának, kit nagyon szeretett. En pedig szívesen teljesítettem kérését, mert tanulás után az öreg ur mindig behitt magához és ugy el tudtam vele beszélgetni. Elmondta az ő történetét is. Rövid az és egyszerű.

Gazdag volt. Sok földet, nagy gulyákat mondhatt magának. De jött a szabadságharc. Oda hagyva ifju nejét és kicsiny leánykáját, ő és elment küzdeni a szabadságért. Azonban a hon más áldozatot is követelt. Odaadta a haza oltárára minden vagyonát, csak annyit tartott meg magának, a melyből épp megélhetett. A szabadságharc leveretése után vissza vonult de az elnyomatás ideje alatt még azt a kis va.yonkáját is elvesztette, a mit a mult időkől félre tett és a hajdani gazdagság romjainak tekinthető az a kicsiny ház, melyben most lakik. Hogy életét mégis fenntartja, köszönheti leányának, a ki varrással keresi kenyerét, továbbá magas rangu pártfogóinak és végre csekély nyugdíjának, melyet mint nyugalmazott negyvennyolczas hadnagy élvez.

Csendesen és nyugodtan él most az öreg honvéd. Egyedüli gondját unokája képezi, a kit, mivel már elvégezte a nép iskolát, a k... i főgymnasiumba küldték. Vele együtt én is elkerültem a kicsiny faluból tanulmányaim folytatása céljából, de kötelességemnek tartottam minden otthonlétem alkalmával az öreg urat gyakran meglátogatni. Oh és mily szívesen fogadott mindig! Sokáig tartotta reszkető kezébe kezemet, maga mellé ültetett és dehogyan engedett el magától egy jó ideig, míg apróra ki nem beszélgette magát velem.

Istenem! Mennyi mindenfelét tudott az öreg ur beszélni!

Legtöbbsnyire arra kértem hogy beszéljen a szabadságharczról. És mily szívesen beszélt ő arról!

Igaz lelkesedés árasztotta el, valahányszor a mult idők dicső emlékeit elbeszélte. Ilyenkor a görnyedt alak szinte felegyenesedni látszott, a megtört fényű öreg szemek élénk tüzből égtek és hangja is mintha erősebb lett volna! De ha a szabadságharcz végére ért, szemci elborultak hangja reszketett és fájt neki, hogy annyi igaz hazafi vére hiába omlott ki a hon szeretett hazáért, fájt neki hogy hiába hozott annyi áldozatot a fellelkesült nemzet, hogy annyi igaz törekvés mind haszontalan volt, de mindig vigasztalodott a költővel, a ki azt mondta ezen korról:

Az nem lehet hogy annyi szív
Hiában omla vért,
S keservben annyi hű kebel
Szakadt meg a honért.

Az nem lehet, hogy ész, erő
És oly szent akarat,
Hiába sorvadozzanak
Egy átok suly alatt!

Hálával gondolt Deák Ferenczre, ki oly bölcsen hozta létre a kiegyezést a nemzet és uralkodója közt. Sokat beszélt ilyenekről az öreg honvéd, és én bámulva néztem a mintegy átszellemült alakra! S elbeszélése végén mindig arra intett az áldott emlékü öreg ur, hogy ne felejtsem el az ősök harczait, buzditott a hazaszeretetre s örömmel látta, hogy beszéde reám mindig jó hatással volt.

Valóban elmondhatom, hogy ő ébresztette fel bennem a szent hazaszeretet nemes lángját.

Ezen beszélgetés után a jó öreg a jelen dolgokra tért át — és ilyenkor mindig unokája jövőjéről beszélt. Oh hogy szeretete ő unokáját!

De azért nem gondolt fényes jövőre, mert belátta hogy dolog nélkül nem lehet megélni mert „munkásság az élet sója.”

Mikor a fiu letette nagy nehezen az érettségét, hogy tudott ennek örülni a jó öreg. S csak azon sóhajtozott, hogy bár megtudná éni, hogy tanulmányait el-

Jesén befejezzé s a mint ő mondá nekem gyakran: Akkor Lajoskám (mert daczára annak hogy már én is jogász voltam, mindig így hitt az öreg ur) nyugodtan pihenék meg a vérel áztatott drága hazai földben. Talán sejtette már hogy nemsokára ő is oda fog jutni a hol már oly sok hü bajtárs várja őt.

Hideg téli nap van. Sokan áldogálnak a kis házikó udvarán. Mindenki oly szomorú. Egyszerű ftketére festett koporso ötlük szemünkbe.

Athának bennünket az egyszerű, de igazán fájó szívből jövő zsolttárok. A pap gyönyörű és megható beszédet mond. A harangok zúgnak, zúgnak. Temetik az öreg honvédet.

Oh kedves öregem! Miért távoztál el már körülből? Ki fog most már engem buzdítani s gyermekkori emlékeimet ki fogja feljuttítani lelkemben? Unokád kinek köszönje meg buzgó fáradozásaidat, hogy immár elvégezvén pályáját a társadalomnak hasznos tagja lett? Miért haltál meg, Ki engem valóban nagyatyámként szerettél. Niért? Miért?

Gmélked továbbra is vezérelni fog engem az élet rögös pályáján, szerető lelked immár az égbe költözött s én már csak oda mehetek téged látogatni, hol dicső emlékedet csak egy virágos sírhalom és egyszerű felirat őrizi!

Aldott legaen a te emléked kedves öreg honvéd

Magyar.

A szerkesztésért felelős: SÁMUEL ADOLF.

HIRDETÉSEK.

A nagy Krach!

New-York és London az európai száraz földet sem kímélték meg, és egy nagy ezüst árnyár indítva érezte magát egész készlerét — a munkadíj csekély megtérítése mellett — elajándékozni. — Én vagyok felhatalmazva ezen megbízást eszközölni. Én tehát minden embernek, legyen bár szegény vagy gazdag, adom az alant felsorolt tárgyakat pusztán 6 frt 60 krajczár megtérítése mellett és pedig:

- 6 drb. legf. asztalkés valódi angol pengével,
- 6 „ amerik. pat. ezüst villa egy daraból,
- 6 „ amerik. patent ezüst evőkanál,
- 12 „ amerik. patent ezüst kávékanál,
- 1 drb. amerik. patent ezüst levesmerítő,
- 1 „ amerik. patent ezüst tejmerítő,
- 2 „ amerik. patent ezüst tojástartó,
- 6 „ angol victoria tálcza,
- 2 „ pompás asztali gyertyatartó,
- 1 „ teaszűrő,
- 1 „ legfinomabb cskorhintő.

44 drb. összesen csak 6 frt 60 kr.

Az összes fenti 44 tárgy ezelőtt 40 fruba kerül és most ezen minimális árért, 6 frt 60 krért kapható. Az amerikai patent ezüst egy teljesen fehér fém mely ezüst színét 25 éven át megtartja, miért is jótállva lesz. Legjobb bizonyítékul, hogy ezen hirdetés

nem szélhámosság

ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek azt, ha az áru nem felel meg, kifogás nélkül a pénzt visszaszámazatom, senki se mulassza tehát el a kedvező alkalmat, ezen remek garnitúrát megszerezni, a mely különösen alkalmas mint izléses nászajándék valamint mindeu jobb háztartás részére, egyedül kapható

HIRSCHBERG A.

az egyesült amerika pat. ezüst-gyárak főügynökségénél, Bécs, II./3 Rembrandstrasse 19, Telephon 7114. szám. Budapestben kapható: Engel Edénél, Eötvös-utca 28. szám.

Szétküldés a vidékre utánvét vagy az összeg előleges beküldése mellett. Tisztító por hozzá 10 kr. Csupán a melletti védjeggyel valódi. (Egészégi fém.) Kivonat az elismerő iratokból.

Az ön által küldött evő amerik. ezüst garnitúrát megkaptam és igen megvagyok vele elégedve.

Vozovics, Krassó-Szörénymegye 1896/7.

Pilis Pestmegye, 1896. augusztus 24.

Tisztelt uram!

A garnitúrával meg vagyok teljesen elégedve. Kérem sógornőmnek báró Nyárinénak szül. Somogyi még-3 garnitúrát küldeni.

Báró Nyári József.

Értesítés.

20,404
-1896 ikt. Békésvármegye alispánjától.

A járási főszolgabírának és Gyula város polgármesterének. Minthogy a közönség hízó sertés szükségletén ezen időben szokta beszerezni és megszüntvén a csürhezés, nem kell tartani attól, hogy a sertésvesz ezután terjedni fog, megegyedem, hogy oly községekben, hol a sertésvesz teljesen megszűnt, s ennél fogva a zárlat feloldás megtörtént a heti piacokra a község és határbeli sertések, adásvétel végett felhajtassanak.

Más községekből sertéseknek a heti piacra való szabad felhajtása tilos. Ezekre vonatkozólag akként rendelkeztem, hogy ezen sertések, melyek más község vagy idegen vármegye területéről hatósági engedély mellett vagy teljesen vézmentes helyről engedély nélkül szállít többet a községbe a piacra csak az esetben hajthatók fel, ha a 28 napi elkülönítést és állatorvosi megfigyelést azon községben, melybe felhajtattak mint egészségesnek kiállították és állatorvosilag egészségeseknek találtattak. Megjegyzem, hogy sertésveszszel fertőzött községekben a sertések adásvétele ezen-til és csupán a f. évi szept. hó 5-én 15877 szám alatt kiadott rendeletben jelzett módzatok mellett szabad, vagyis l-ször. Az adásvétel és szállítás csupán teljesen vézmentes udvarokból és csak ugyanazon község területén eszközölhető.

2. Minden adásvétel a község előjáróságának előzetesen bejelentendő.

3. Az állatorvos által egészségeseknek talált állatok elszállítása mindenkor kocsin eszközölendő.

Gyulán, 1896. november 17-én

Dr. Fábry Sándor sk.
alispán.

Társaskocsi-közlekedés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a napokban hozatott társaskocsi, naponként az összes vonatokhoz közlekedik s személyenként 15 krért bármikor szolgálatára áll a n. érd. közönségnek. A társaskocsira csak a jobb oldalon lehet felszállani.

Megrendelések az „Árpád“ szállodában eszközölhetők.

tisztelettel:

FISCHER SÁMUEL.

Eladó

a néhai Paál Józsefné hagyatékát képező 1281 számú ház, közel a piacához, 22 hold szántó föld új épülettel a berényi ut melletti ugarokon. Értekezni lehet Dr. Szlovák Pálnál.

Eletnagyságu arc képekretarajzban.

Legszébb szabadisz

Legkedvesebb emlék

Legalkalmasabb ajándék

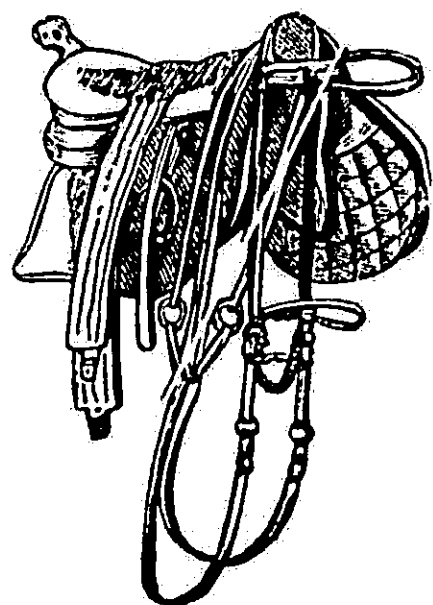
Karácsony- és újévre.

Egy legújabb módszer segítségével 2-4 óra alatt eletnagyságu mellképet készítek művészi kivitelben, eddig még soha el nem ért tökéletességgel és olcsó árban.

Tessék árjegyzéket kérni.

KÖHN DAVID, Budapest, Károly-körut 17-ik szám.

Ügynökök mindenütt kerestetnek.

Értesítés.

Alólírott tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség becses tudomására hogy a kereszt utca 1277 szám alatti Köhl féle házban egy a mai kor igényeinek mindenben megfelelő

szijgyártó és nyerges

üzletet nyitottam.

Elvállalok, minden ezen szakmába vágó munkát nagyban és kicsinyben a legjutányosabb ár mellett.

Főtörekvésem leendő, hogy a nagyérdemű közönség pártfogását gyors, pontos és szolid készítményeimmel kiérdemeljem, illetve megtartsam. Ugyanitt javítások is elfogadtatnaklízta, jó minőségű anyaggal mérsékelt árak mellett.

Deutschenschmiedt István

szijgyártó és nyerges.